

Planstrategi for Bjerkreim kommune

2020 - 2023

BJERKREIM
K O M M U N E

– rom for mer

Innhold

1.	Formål med planstrategi	2
1.1.	Planprosess og medvirkning	2
2.	Kommunens plansystem	3
2.1.	Kommuneplan	3
2.1.1.	Samfunnsdel	3
2.1.2.	Arealdel	3
2.2.	Reguleringsplaner	4
3.	Overordnede føringer som har betydning for kommunens planbehov	5
3.1.	Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging	5
3.2.	Regionale forventninger	6
4.	Status, utviklingstrekk og utfordringer for Bjerkreim kommune	7
4.1.	Befolkningsutvikling	7
4.2.	Kultur og nærmiljø	10
4.3.	Næringsutvikling og verdiskapning	11
4.4.	Infrastruktur, kommunikasjon og tettstedsutvikling	13
4.5.	Bosetting og arealbruk	14
4.6.	Fritidsboliger	14
4.7.	Barn og unge	15
4.8.	Eldre og mennesker med nedsatt funksjonsevne	15
4.9.	Universell utforming	16
4.10.	Natur og friluftsliv	16
4.11.	Klima, energi og samfunnssikkerhet	17
5.	Statlige plankrav og kommunens plansystem	18
6.	Planstrategi	19
7.	Vedlegg	22
7.1.	Eksisterende planer som videreføres i planperioden	22
7.2.	Gjeldende reguleringsplaner	24

1. Formål med planstrategi

Plan- og bygningsloven (PBL) § 10-1 fastsetter at kommunestyret skal minst en gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Dette medfører at kommuneplanarbeidet knyttes direkte til kommunestyreperioden. Planstrategien setter et sterkt fokus på at planlegging skal være behovsstyrt og ikke gjøres med omfattende enn nødvendig. Dette er også nedfelt i PBL § 3-1 om oppgaver og hensyn i planlegging etter loven.

Ved siden av å ta stilling til eventuelle endringer i kommuneplanen, er planstrategien også et egnet verktøy for å vurdere kommunes øvrige planbehov i kommunestyreperioden knyttet til kommunedelplaner, tema- og sektor(fag)planer mv. Kommunal planstrategi er også en arena for å drøfte og avklare interkommunale og regionale planoppgaver.

Den kommunale planstrategien er ikke en plan. Kommunal planstrategi er ikke en arena for å ta stilling til mål og strategier, men å drøfte utviklingstrekk og utfordringer som påvirker planbehovet. Planstrategien er retningsgivende for kommunens planlegging og har ingen direkte rettsvirkning i forhold til kommunens innbyggere. Det kan ikke fremmes innsigelse mot kommunal planstrategi.

1.1. Planprosess og medvirkning

Det er ikke mange formelle krav knyttet til utarbeiding av planstrategi jfr. PBL § 10-1. Planstrategien vil bli sendt ut på høring til statlige og regionale myndigheter og nabokommuner, videre vil den bli gjort offentlig på kommunens hjemmeside før endelig vedtak i kommunestyret.

2. Kommunens plansystem

2.1. Kommuneplan

Alle kommuner skal ha en kommuneplan. En samlet kommuneplan består både av en samfunnsdel med handlingsdel og en arealdel. Ved behandling av kommunal planstrategi skal kommunestyret ta stilling til om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres, eller om planen skal videreføres uten endringer.

Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver, og bør omfatte alle viktige mål og oppgaver i kommunen. Den skal ta utgangspunkt i den kommunale planstrategien og legge retningslinjer og pålegg fra statlige og regionale myndigheter til grunn.

2.1.1. Samfunnsdel

Samfunnsdelen av kommuneplanen er å betrakte som en strategiplan. Denne skal avklare hovedtrekkene i kommunens langsiktige satsingsområder og etablere et sett med strategiske mål som kommunen skal arbeide mot. Målene bør være knyttet opp mot kommunens visjon, samtidig som målene skal være realistiske.

Samfunnsdelen bør inneholde en beskrivelse og vurdering av alternative strategier for samfunnsutvikling, sektorenes virksomhet og langsiktige arealbehov. I planen skal det tas stilling til hvilken strategi kommunen vil legge til grunn. Hensikten med det er å beskrive sammenhengen mellom de langsiktige mål og strategier som trekkes opp i samfunnsdelen, og de fysiske konsekvensene.

Kommuneplanens samfunnsdel skal samordne sektorenes planer. Den skal gi retningslinjer for gjennomføring av mål og strategier, både i den kommunale virksomheten og ved medvirkning fra andre offentlige organer og private.

Erfaringer med gjeldende samfunnsplan

Kommuneplanens samfunnsdel for Bjerkreim kommune har behov for en delvis til hel revidering. Flere av sektorene har klare mål for perioden, men mangler tiltak for hvordan målene skal oppnås. Samfunnsdelen bør gjengi hovedutfordringer, mål og tiltak.

Følgende kapitler med underkapitler har blitt identifisert og har behov for revidering. Listen er ikke uttømmende da det kan bli aktuelt å gjennomføre en revidering av flere kapittel.

- Kommunen som organisasjon og tjenesteyter
- Fornybar energi i form av vind- og vannkraft
- Folkehelse
- Næringsutvikling

2.1.2. Arealdel

Kommunen skal ha en arealplan for hele kommunen som del av kommuneplanen (kommuneplanens arealdel). En samlet arealplan er nødvendig for å sikre en planmessig og forsvarlig arealutnytting, og for å beskytte arealene mot uoverveide arealinngrep og

uhensiktsmessig bygge- og anleggsvirksomhet mv. En arealdel omfatter arealkart, bestemmelser og en planbeskrivelse med konsekvensutredning.

Arealplanen skal angi hovedtrekkene i hvordan arealene skal brukes og vernes, og hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved disponeringen av arealene. Samtidig skal arealdelen være utformet i et langsiktig perspektiv. Den må derfor være tilstrekkelig fleksibel slik at det er mulig å innpasse nye behov og muligheter. Det innebærer at kommuneplanens arealdel bør holdes på et relativt overordnet nivå og ikke ta for seg detaljer. Dette gjelder spesielt innenfor arealformålet bebyggelse og anlegg.

Planen skal på denne måten angi viktige hensyn og forhold som legges til grunn for utformingen av planen, og som skal følges opp i videre detaljplanlegging (reguleringsplaner), enkeltsaksbehandling etter planen og gjennom senere bruk, skjøtsel og forvaltning av arealene.

Erfaringer med gjeldende arealdel

Kommuneplanens arealdel for Bjerkreim 2014-2026 ble vedtatt i kommunestyret 23.9.2015 og den gjelder for hele kommunen. Avsatte areal til bygge- og anleggsvirksomhet gir god dekning for arealbehov for videreutvikling av kommunen i hele kommunestyreperioden. Det anses ikke nødvendig å revidere hele arealdelen, men revidere deler. Dette gjelder for arealformål til fritidsbebyggelse, næringsområder og infrastruktur til veg.

2.2.Reguleringsplaner

En reguleringsplan er et detaljert arealplankart med bestemmelser for bruk, vern og utforming av arealer og fysiske omgivelser. Reguleringsplan skal vedtas av kommunestyret, men kan utarbeides både av offentlige og private aktører.

3. Overordnede føringer som har betydning for kommunens planbehov

3.1.Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging

For å fremme bærekraftig utvikling skal det hvert fjerde år utarbeides nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, jmf Pbl. § 6-1. I henhold til Pbl. skal statlige føringer og retningslinjer legges til grunn for både regional og kommunal planlegging:

- Kommunene har en aktiv og helhetlig areal og sentrumspolitikk med vekt på styrking av sentrumsområdene. Boliger, næringsvirksomhet, arbeidsplasser og tjenestetilbud lokaliseres i eller tett på sentrum, med god tilrettelegging for kollektiv, sykkel og gange.
- Kommunene har en ledende rolle i utviklingen av sentrum og legger vekt på et langsiktig og forpliktende samarbeid med private aktører og innbyggere.
- Kommunenes boligpolitikk og boligplanlegging er en integrert del av kommunenes strategi for samfunns- og arealutvikling. Den legger til rette for en variert befolkningsstruktur gjennom god tilgang på boligtomter som grunnlag for tilstrekkelig, variert og sosial boligbygging.
- Kommunene tar boligsosiale hensyn i areal og samfunnsplanleggingen gjennom krav til boligstørrelse og nærområder, og ved å regulere nok boligtomter.
- Kommunene legger til rette for leie-til-eie løsninger for vanskeligstilte i boligmarkedet.
- Kommunene planlegger for et tilbud av tilrettelagte boliger for eldre og personer med nedsatt funksjonsevne.
- Kommunene planlegger aktivt for å motvirke og forebygge levekårsutfordringer og bidrar til utjevning av sosiale forskjeller. Kommunene legger universell utforming til grunn i planlegging av omgivelser og bebyggelse og ivaretar folkehelsehensyn i planleggingen.
- Kommunene vektlegger arkitektur og kvalitet i de bygde omgivelsene, og planlegger med utgangspunkt i stedenes særpreg, kulturhistoriske elementer og viktige landskapstrekk. Eldre bebyggelse og bystrukturer vurderes som ressurser i en sirkulær økonomi.
- Fylkeskommunene og kommunene ivaretar kunst og kultur som del av kommunal og regional planlegging, og legger til rette for et fritt og uavhengig kulturliv.
- Kommuner og fylkeskommuner har en aktiv og helhetlig tilnærming til utvikling av aldersvennlige kommuner og fylker.
- Kommunene legger vekt på å ivareta byrom og blågrønn infrastruktur med stier og turveger som sikrer naturverdiene, hensyn til overvann og legger til rette for fysisk aktivitet og naturopplevelser for alle.
- Fylkeskommunene og kommunene ivaretar vassdragenes bruks- og verneverdier i sin planlegging. Vassdragenes potensial for trygg avledning av overvann og naturbasert demping av flom, utnyttes.
- Kommunene ivaretar aktivt gode vilkår for god psykisk og fysisk helse i planleggingen.
- Kommunene ivaretar barn og unges interesser gjennom en samfunns- og arealplanlegging som skaper trygge, attraktive og aktivitetsfremmende by- og bomiljø.

- Kommunene sikrer trygge og helsefremmende bo- og oppvekstmiljøer, frie for skadelig støy og luftforurensning.

Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging

I 2014 ble retningslinjene for en samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging vedtatt. Disse står som retningsgivende for planlegging i hele landet, med regionale og lokale tilpasninger for å bidra til et produktivt og godt samspill. Formålet er å få til et samspill mellom både stat, kommune og utbygger og sikre god steds- og byutvikling. I områder med lite utbyggingspress åpner retningslinjene for et mer differensiert bebyggelsesmønster dersom lokale myndigheter anser dette som nødvendig for å øke attraktiviteten til området.

Barn og unges interesser i planleggingen

De rikspolitiske retningslinjene har som formål å styrke barn og unges interesser i planleggingen. Formålet er å sikre barn og unges oppvekstmiljø og ivareta det offentliges ansvar for å sikre tilbud og mulighet uansett bosted, sosial og kulturell bakgrunn. Retningslinjene stiller krav til kommunene til å vurdere konsekvensene for barn og unge i plan- og byggesaksbehandling og sørge for at deres interesser blir hørt.

Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning

Retningslinjene ilegger kommunene et ansvar for å bidra til reduksjon av klimautslipp, samt økt miljøvennlig energiomlegging gjennom planlegging og øvrig myndighets- og virksomhetsutøvelse. Forbedre og tilpasse samfunnet til klimaendringer er en viktig del av planleggingen, der klimaendringenes lokale karakter ilegger kommunen en sentral rolle i dette arbeidet.

3.2.Regionale forventninger

Følgende ulike regionale planer legger føringer og forventninger for kommunal planlegging for oss;

- Regionalplan for Dalane 2019-2030
- Regional plan for friluftsliv og naturforvaltning 2017-2024
- Regional plan for inkluderende samfunn 2010-2014
- Regional plan for vannforvaltning 2016 – 2021
- Fylkesdelplan for vindkraft (2007)
- Regional plan for energi og klima 2010-2020
- Regional plan for klimatilpasning
- Regionalplan for næringsutvikling 2011-2020
- Regionalplan for landbruk
- Fylkesdelplan på universell utforming
- Regional kulturplan 2015- 2025
- Regional plan for museum 2011-2014
- Regional plan for bibliotek 2014-2017

4. Status, utviklingstrekk og utfordringer for Bjerkreim kommune

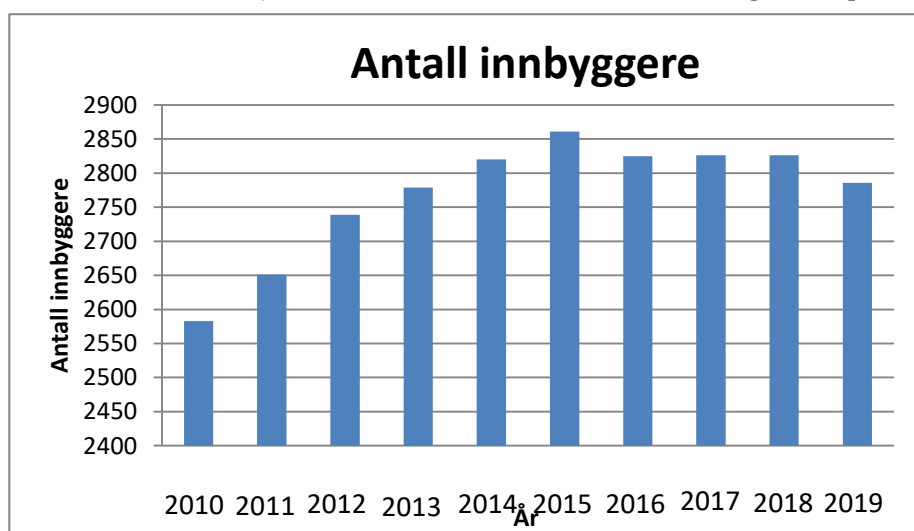
4.1. Befolkningsutvikling

Status

Fjerde kvartal 2019 var folketallet i Bjerkreim kommune 2787.

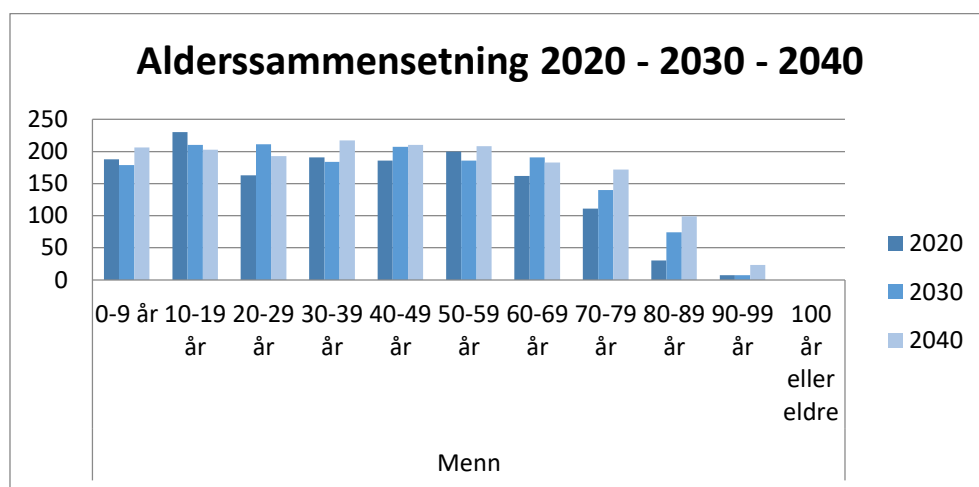
Utviklingstrekk

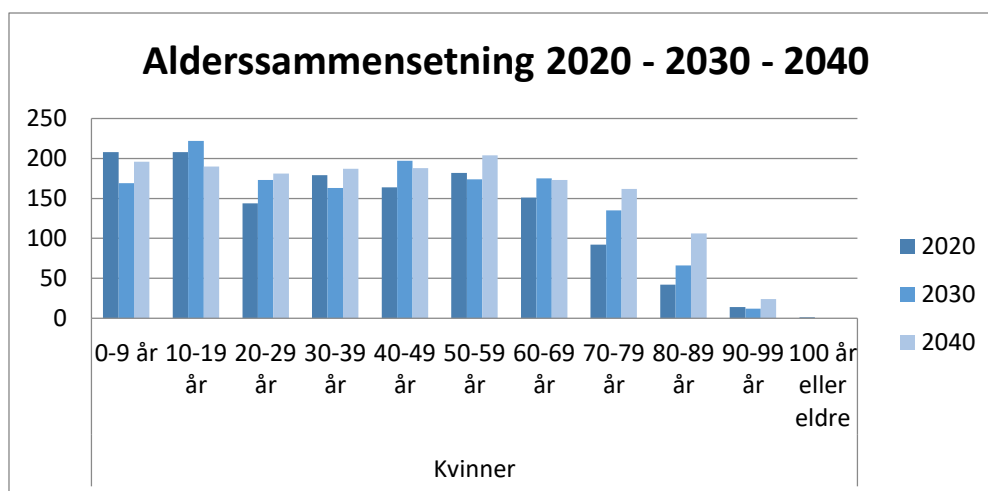
Bjerkreim kommune har vært en kommune i vekst og har et stort vekstpotensial. Den siste 4-årsperioden har folketallet i Bjerkreim sunket med totalt 54 personer. Det har vært nedgang i folketallet i løpet av de siste årene – hovedsakelig på grunn av utflytting. Utviklingen samlet sett for perioden har vært i tråd med Statistisk sentralbyrå (SSB) sine tidligere befolkningsframskrivninger. I følge SSB forventes det at i årene 2030 og 2040 skal folketallet i Bjerkreim henholdsvis øke til 3075 og 3325 personer.

Alderssammensetning

Økningen i andel eldre i kommunen vil i fremtiden medføre økte utgifter til helse og omsorg. Alderssammensetningen vil påvirke kommunes finanser med en økning av offentlige tjenester i fremtiden, samtidig som skatteinnbetalingene svekkes.

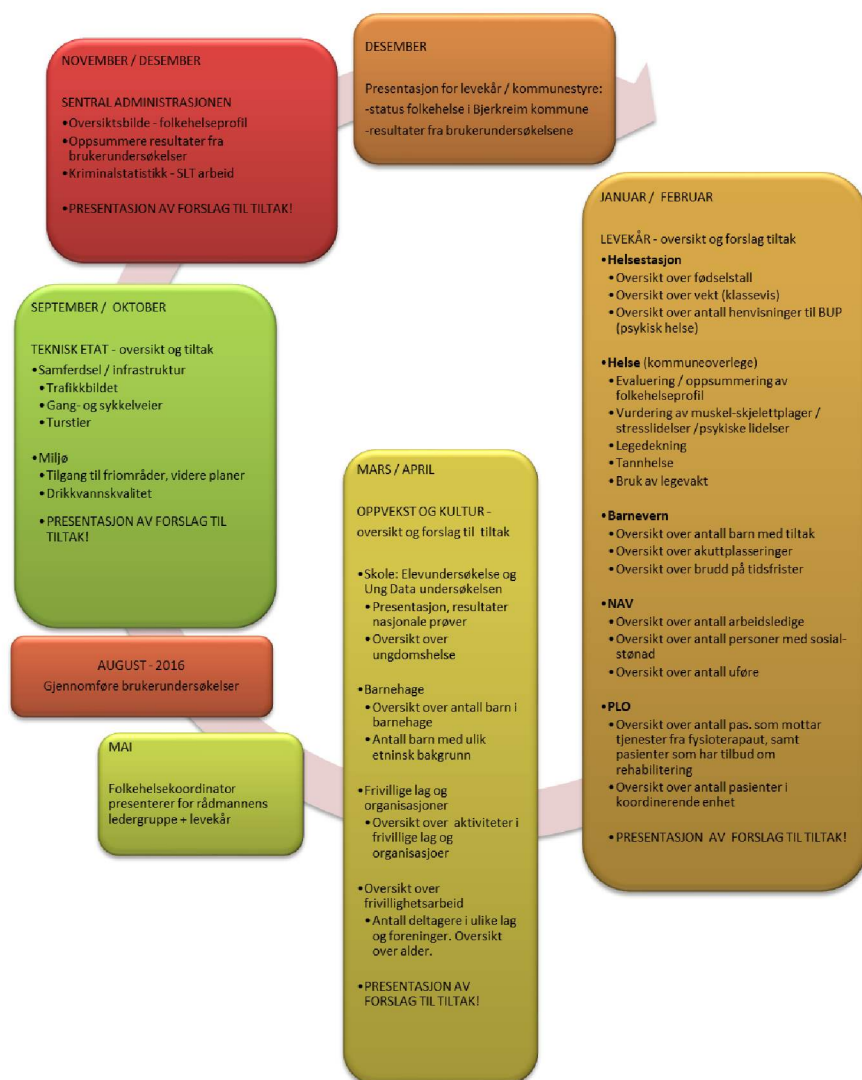
Utfordringer

- Ha klare planer for tiltak for å møte konsekvensene innen de ulike kommunale tjenestene av befolkningsutviklingen.
- Antall eldre over 80 år vil vokse de nærmeste årene. Det krever utbygging av omsorgstilbudene for denne gruppen. Aldersgruppen 70-79 år vil ha en betraktelig økning. Det vil igjen kunne føre til gradvis vekst i behovet for tyngre omsorg.

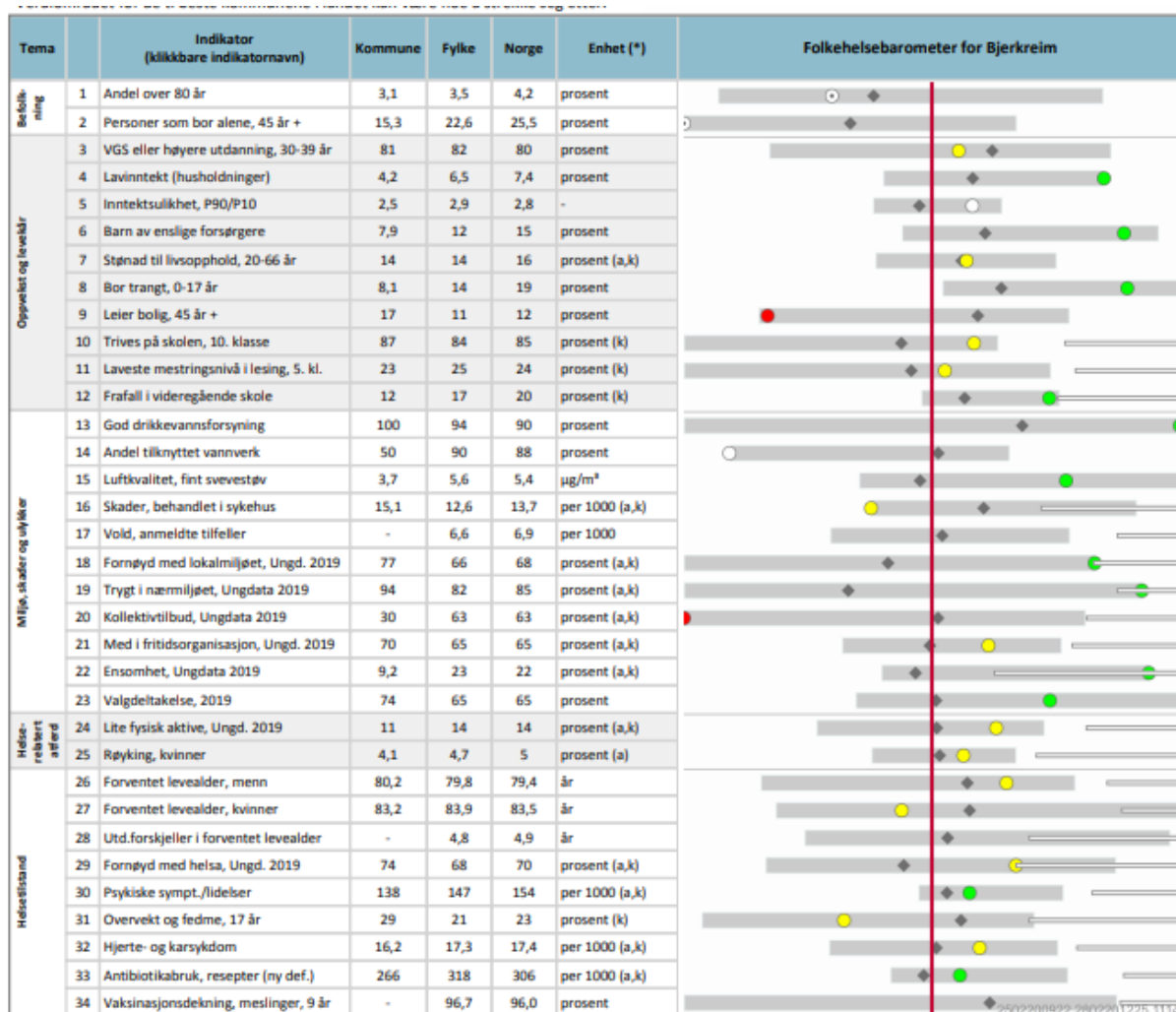
Noen trekk ved kommunens folkehelse – hentet fra plan for folkehelse og folkehelseprofilen for Bjerkreim kommune

Kommunen skal fremme folkehelse innen de oppgaver og med de virkemidler kommunen er tillagt, herunder ved lokal utvikling og planlegging, forvaltning og tjenesteyting. Folkehelse i planlegging er forankret i lovverket gjennom Pbl. og Folkehelseloven, og gir kommunen et større og mer helhetlig ansvar i folkehelsearbeidet. Lov om folkehelsearbeid stiller krav til kommunen om å ha nødvendig oversikt over helsetilstanden i befolkningen og de positive og negative faktorene som kan virke inn på helsetilstanden.

I kommunens oversiktsdokument for folkehelse er innarbeidet i folkehelseplanen for Bjerkreim kommune. Det overordnede målet for folkehelsearbeidet er at Bjerkreim kommune skal være en god kommune å bo i, - for alle. Kommunens vedtatte visjon; selvstendig, sunn og trygg, danner grunnlaget for alle tiltak som iverksettes. For å lage en oversikt over folkehelsen lokalt i kommunen, brukes følgende figur:

Folkehelseprofilen viser at kommunen jevnt over ligger på eller over snittet sammenlignet med land og fylke. Under er det oppsummert punkter der kommune skiller seg ut i forhold til fylke- og landsgjennomsnittet:

Oppvekst og levekår

- Andelen barn som bor i en husholdning med lav inntekt, bor trangt og med enslig forsørger er signifikant bedre enn landsgjennomsnittet.
- Frafall i videregående skole er signifikant mindre enn i resten av landet.
- Andel over 45 år som leier bolig er signifikant høyere enn resten av landet.

Miljø, skader og ulykker

- Andelen unge som er fornøyd med lokalmiljøet og føler det er trygt i nærmiljøet er signifikant bedre enn landet.
- God drikkevannsforsyning er signifikant bedre enn landet.

4.2.Kultur og nærmiljø

Bjerkreim kommune har en rik kulturarv i form av flere fredede og verneverdige fornminner og enkeltbebyggelse. Regjeringen har vedtatt mål for bevaring av kulturarv og redusering av tap. Kommunen har et godt samarbeid med Rogaland fylkeskommune for utvikling og bevaring av kommunens kulturarv, noe som også i fremtiden vil være

viktig for en god forvaltning. For å sikre god forvaltning er det viktig med oppdatert planverk som viser til status for kulturminnene i kommunen.

Bjerkreim har et variert organisasjonsliv innenfor idrett, kultur og religiøse organisasjoner. Kommunen har flere lag og foreninger som står som arrangør for arrangementer både for store og små innen idrett og kultur. Det er viktig at kommunen løfter frem disse og er en samarbeidspartner for lokale krefter. Slike arrangementer styrker fellesskapet og gir en tilhørighet til lokalmiljøet.

Utfordringer

- Ha et oppdatert plangrunnlag for forvaltningen av kulturminner
- Opprettholde gode forutsetninger for organisert idrett og fritidsordninger

4.3.Næringsutvikling og verdiskapning

Status

Bjerkreim er en stor landbrukskommune med mange aktive bønder som tør å satse på moderne løsninger. En vil likevel peke på at det innenfor melkeproduksjonen, som står for ca. halvparten av verdiskapingen i Bjerkreimslandbruket, er det et stort investeringsbehov for å få flest mulig av dagens melkebønder til å bygge om til lausdrift innen lausdriftskravet trer i kraft fra 2034. I Bjerkreim har ca. 60 % av melkebøndene båsfjøs, og må investere i løpet av en 10 års periode. Det er store investeringer på mellom 5 og 10 millioner pr. bruk. Kommunen ved landbrukskontoret har tatt en aktiv rolle for å motivere melkebøndene til å finne forsvarlige løsninger for sitt bruk.

For kommunen har landbruket en særstilt rolle som verdiskaper sammenlignet med de andre kommuner i Norge. Kommunen har samtidig et variert næringsliv innenfor ulike bransjer som trevare, mekanisk produksjon og håndverksbedrifter. Kommunen har også potensial for å få økt reiselivsnæring.

Utviklingstrekk

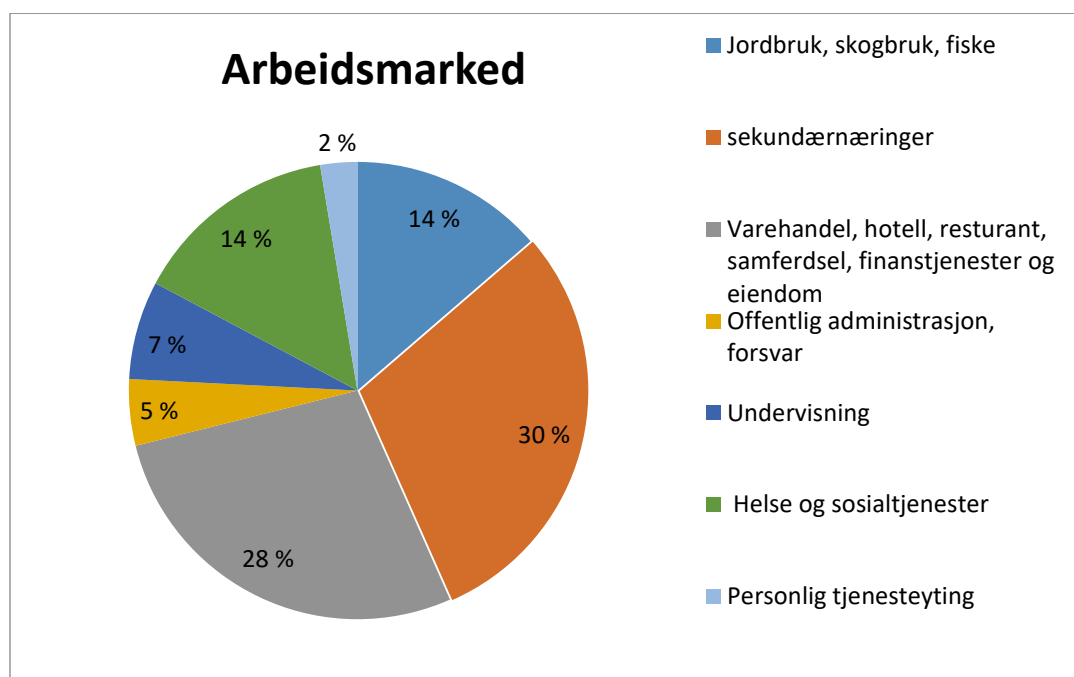
Næringslivet i kommunen utvikles gradvis. Innimellom startes det opp nye virksomheter. Noen av de etablerte virksomhetene vokser såpass at de snart har behov for større areal enn de disponerer eller har mulighet til å utvide seg på. Det er oppstartet arbeid med regulering av næringsområder i kommunens regi for å tilby økt næringsareal til bedrifter som ønsker å utvide eller etablere seg.

Kommunen har flere små og mellomstore bedrifter som sammen med en aktiv landbruksnæring står for en stor del av den lokale sysselsetningen i kommunen.

Arbeidsmarked

Bjerkreim har en lav prosent av arbeidsstyrken som er helt ledige og tall fra SSB viser at

dette prosentvis utgjorde 1 % i november 2019, noe som plasserer kommunen i det lave sjiktet sammenlignet med fylkesgjennomsnittet på 2,1 %.

Fordelingen av arbeidstakere viser at det er sekundærnæringer, sammen med arbeid innenfor varehandel (og hotell, restauranter mm) som er de dominerende innenfor arbeidsmarkedet. Tallene viser også at jordbruk og helse- og sosialtjenester er sterk representert. At arbeidsstyrken i kommunen har en høy andel arbeidstakere i sekundærnæringer og jordbruk, viser til landbrukets rolle som verdiskaper i kommunen. I tillegg til arbeidsplasser i egen kommune, har kommunen en stor arbeidsstyrke som har arbeidsplasser i andre kommuner.

Utfordringer

- Legge til rette for og støtte opp under et fortsatt aktivt landbruk i kommunen.
- Bidra til at flest mulig melkeprodusenter, innfrir lausdriftskravet i god tid før fristen i 2034, på en økonomisk forsvarlig måte.
- Legge til rette for at driftsgrunnlaget for gårdsbrukene i kommunen blir styrket og utviklet videre.
- Verne om produksjonsarealene for landbruket og avgrense tiltak som kan medføre ulempe for drift.
-
- Bidra til å videreutvikle det lokale næringslivet enten det gjelder ledige næringsarealer, samferdselstiltak eller andre kommunal tjenester.
- Tilrettelegge for økt reiselivsnæring ved å tillate utbygging av reiselivsanlegg og hyttefelt, og ta vare på viktig natur og friluftsområder.

4.4. Infrastruktur, kommunikasjon og tettstedsutvikling

Status

Infrastruktur

E39, som er hovedfartsåren mellom sør- og Vestlandet, går gjennom Bjerkreim kommune. Det er en pågående prosess for trasevalg for firefelts motorveg mellom Sandnes og Lyngdal, som vil gå gjennom kommunen.

På Vikeså er særlig fv. 503 og fv. 102 relativt høyt trafikkbelastet i forhold til utforming/ plassering av disse veiene. Langs flere av strekningene er det rapportert og registrert skredhendelser, der fv.117 inn til Stavtjørn er en spesielt utsatt strekning.

Det er bygd ut noe gang- og sykkelvegnett i kommunen – i hovedsak er GS-vegene etablert på Vikeså og Bjerkreim samt langs storparten av strekningen mellom disse to tettstedene. Det er fortsatt steder i kommunen hvor det er trafikale problemer knyttet til dårlige skiller mellom myke og harde trafikanter.

Sammenlignet med de andre kommunene i Dalane har Bjerkreim kommune den høyeste andelen pendlere, noe som medfører at andelen daglige reiser med personbil over 30-50 km er betraktelig høyere. Med målene om nullvekst i personbiltrafikken vil bedre kollektivløsninger for pendlere nord- og sørover være tiltak som kan bidra til å få ned andelen.

Tettstedsutvikling

Det er utfordringer knyttet til å skape et attraktivt sentrum med gode møteplasser. Kommunen har ikke et klart sentrum og tyngdepunkt, og sentrumsområdene er Bjerkreim og Vikeså. I Bjerkreim sentrum er det tilbud i form av matbutikk og skole, mens Vikeså har hovedparten av næring- og servicetilbudet. Det er ønskelig med flere publikumsrettede virksomheter på Vikeså. I den siste tiden har det vært tilnærmet stillstand i den videre sentrumsutviklingen.

Gode møteplasser er viktig for å skape aktivitet og øke bredden av befolkningen som deltar både på dag- og kveldstid. Dette er et av kommunens fokuspunkter i mulighetsstudiet som skal gjennomføres våren 2020, både som ledd i sentrumsutviklingen men også i sammenheng med ny kommuneplan.

Utviklingstrekk

Det er ofte en tidkrevende og kostbar prosess å få realisert de store utbedringene av infrastrukturnettet. Utvikling av vegnettet kan ofte oppfattes å gå tregt. Dette fordi omlegging av vegtraseer vanligvis er betinget omfattende planleggingsarbeid og kapitalbidrag.

Utfordringer

- Videre utbygging av trygge og sammenhengende gang- og sykkelforbindelser.
- Bedring av trafikkforholdene på deler av fv. 503 og fv. 112 langs tettbebyggelsen på Vikeså.
- Bygge tettstedene innenfra, styrke opp om eksisterende sentrum og ta vare på jordbruksarealene rundt.

- Utvikle Vikeså sentrum til å bli mer publikumsrettet.
- Arbeide for et bedre kollektivtilbud nord- og sørover for pendlere.

4.5. Bosetting og arealbruk

Status

Boligbebyggelsen i Bjerkreim kommune domineres av eneboliger på relativt store tomter. Boligfelt er stort sett blitt plassert nær sentrumsområdene Vikeså og Bjerkreim. I tillegg er det regulert mulighet for spredt bosetting i avgrensede arealer i LNFR-områdene for å opprettholde bosetningsmønster og et variert bo-tilbud. Arealforvaltningen i kommunen er viktig for å nå nasjonal jordvernstrategi, der målet er under 400 dekar årlig omdisponering av dyrket jord i regional jordvernstrategi.

Utviklingstrekk

Det bygges nye boliger i Bjerkreim kommune, men de siste årene har boligbygging i kommunen vært avtagende. Sammenstilling av historiske data viser at det er sammenheng mellom netto innflytting i kommunen og boligbyggingen. Høyest aktivitet var i 2015, og andelen nye byggesøknader og antallet innbyggere har vært avtagende siden. Kommunen har hele tiden hatt salgsklare og tilgjengelige eneboligtomter for utbygging og boligreserven i kommuneplanen er i dag tilfredsstillende for det fremtidige behovet. Ved en flytting av trafikk fra dagens til ny E39 vil flere av boligområdene i gjeldende kommuneplan kunne utvikles. På bakgrunn av dette er ikke ønskelig å utvide eller legge inn nye boligområder ved kommende rullering av kommuneplanen.

Kommunen har en god praksis for å sikre generasjonsskifte og videreformidle gode støtteordninger for landbruket. Dette vil også være viktig i fremtiden dersom Bjerkreim kommune skal fortsette å være en sterk landbrukskommune og i omstillingen som landbruket står ovenfor.

Utfordringer

- Øke antallet nyetableringer i kommunen.
- Fortsette å støtte opp om et sterkt jordvern og samtidig sørge for tilstrekkelig areal for utvikling av annen næring.

4.6. Fritidsboliger

Status

Kommunen har etablert seg som en hyttekommune med flere hyttefelt på Stavtjørn og Tjørn. Med 800 registrerte fritidsboliger viser dette at Bjerkreim er en populær hyttekommune som kan tilby et bredt spekter av hytteeiendommer, fra lavland til fjellhytte. Den korte veien fra Stavanger, Jæren og Egersund gir en attraktiv beliggenhet for fritidsboliger.

Utviklingstrekk

Fritidsbebyggelse står for en stor del av næringslivet i kommunen og det vil i kommende rullering være viktig å avsatte nok areal til videre utvikling. Kommunen ønsker

hovedtyngden av fritidsutbygging i allerede etablerte områder som Stavtjørn og Tjørn for å ta i bruk eksisterende infrastruktur og unngå en spredt utbygging.

Flere av de gjeldende reguleringsplanene er nær ferdig utbygget. Med kommende rullering vil det derfor være viktig å avsatte nok og riktig areal til fremtidig utvidelse.

Utfordringer

- Tilrettelegge for videre vekst i antall fritidsboliger
- Tilrettelegge for gode vilkår for fremtidig fritidsbebyggelse, tilreisende og innbyggere, slik at infrastrukturen som bygges opp er tilgjengelig for flere

4.7. Barn og unge

Status

De unge miljøene i kommunen er stort sett gode. Det er trygt og godt å vokse opp i Bjerkreim. Det er gode og varierte fritidstilbud til barn og unge både innen kultur og idrett. Den nye idrettshallen, Bjerkreimshallen, og anlegget rundt har gitt barn og unge gode fasiliteter til å drive med et bredt utvalg av idretter i fritiden.

Utviklingstrekk

Bjerkreim er en kommune som har en negativ utvikling i folketall.

Utfordringer

- Ivaretagelse av kommunens trygge og gode oppvekstsvilkår for barn og unge.
- Å opprettholde gode skoler og et godt barnehage tilbud.
- Tilrettelegging for gode møteplasser utenom skoletid.
- Å skape tilbud om spennende fritidsaktiviteter for alle unges interesser.
- Videreutvikling av et trygt og sammenhengende gang- og sykkelvegnett.

4.8. Eldre og mennesker med nedsatt funksjonsevne

Status

Folkehelseprofilen viser at omsorgstjenesten i Bjerkreim gjennomgående er god.

Utviklingstrekk

Kommunen må i økende grad ta imot og pleie stadig sykere pasienter som skrives ut fra sykehuset. Dette fører til at andre som ønsker hjelp må vente lengre på sykehjemsplass. Befolkningens andel av eldre øker. I følge SSB forventes det at antall personer i alderen 70-89 år, bosatt i Bjerkreim kommune, skal øke fra 275 personer i 2019 til 439 personer i 2040. Befolkningsøkningen i kommunen samlet sett for samme periode forventes å være om lag 472 personer.

Utfordringer

- Videreføring av god omsorgstjeneste.
- Sørge for et folkehelsearbeid som bidrar til flere leveår med god helse for den enkelte.

- Å legge gode rammer for økt aktivitet for alle grupper for å forebygge, utsette eller lindre kroniske sykdommer.
- Sørge for at mennesker med nedsatt funksjonsevne skal ha samme mulighet som andre til personlig utvikling, deltakelse i samfunnet, trygge levekår og god livskvalitet.

4.9. Universell utforming

Status

Offentlige bygninger i kommunen er i stor grad sikret en tilfredsstillende universell utforming.

Utviklingstrekk

Plan- og bygningsloven samt diskrimineringsloven stiller nye krav til tilrettelegging av private og offentlige bygg og funksjoner slik at alle kan bruke dem mest mulig likestilt uavhengig av funksjonsevne.

Utfordringer

- Sørge for at offentlige bygninger tilpasses slik at kommunale tjenester kan brukes av alle.
- Å ivareta prinsippet om universell utforming i alt planverk.

4.10. Natur og friluftsliv

Status

Bjerkreim har en variert og vakker natur. Bebyggelsen i kommunen ligger tett på store utmarksområder, og det er lett tilgjengelig til områder for friluftsliv. Vassdraget gir mulighet for båtliv, fiske og annen rekreasjon. Bjerkreimsvassdraget er verna og store deler av landskapet langs dette vassdraget er registrert som meget vakre landskap av nasjonal interesse. Det er tilrettelagt for ferdsel i kommunens flotte natur- og kulturlandskap og det er utarbeidet turkart som viser merka turløyper rundt i hele kommunen.

Utviklingstrekk

I og med at Bjerkreim er en kommune i vekst er det stadig behov for omdisponering av areal for ny utbygging som vil medføre endringer i det naturlige landskapet.

Utfordringer

- Skape naturlige møteplasser for alle aldersgrupper.
- Nye og eksisterende park og grøntanlegg må plasseres og utformes med hensyn til estetikk, vann-/flomhåndtering, behov for møteplasser og betydning for turisme/stoppeffekt.
- Ytterligere tilrettelegging for aktiviteter og opplevelse knyttet til natur, kultur, aktivitet mv.

4.11. Klima, energi og samfunnssikkerhet

Status

Det er ikke utført analyse med hensyn til flomforhold i hele kommunen. Flomsonekart for Vikeså viser at hele sentrumsområdet er flomutsatt. Det er likevel ikke mange bolighus som er utsatt for flomfare. I desember 2015 var storflom i bygda en realitet. Ekstremværet Synne medførte mange stengte veier i kommunen og i etterkant har det vært nødvendig med omfattende reparasjoner både på bygninger, broer og veier.

Aktsomhetskart for skredfare viser at noen bolighus i kommunen er plassert i område som kan være utsatt for skredfare. Noen steder er det truffet tiltak for å sikre mot skredfare. Mange steder er trolig den reelle skredfaren mindre enn det som aktsomhetskartene indikerer.

Siden oppstarten av planstrategien har den globale situasjonen knyttet til Koronaepidemien brutt ut og er fremdeles pågående til tross for god håndtering. Det vil være viktig å ta med seg erfaringene som er gjort lokalt både for svakheter og styrker inn i både risiko- og sårbarhetsanalysen og beredskapsplanen til kommunen.

Kommunen er i gang med å revidere risiko- og sårbarhetsanalysen for kommunen og vil ta videre de erfaringene som er gjort inn i denne, og etterpå i beredskapsplanen når denne skal oppdateres.

Utviklingstrekk

Myndighetene regner med at været i fremtiden blir våtere, villere og varmere. Det forventes hyppigere og større ras og flomsituasjoner.

Utfordringer

- Ha en god og oppdatert beredskapsplan og være forberedt på håndtering av krisesituasjoner.
- Sikre gode utredninger av flom- og rasfare i planarbeidet slik at ny bebyggelse kan plasseres der det er trygt.
- Å tilrettelegge og bidra til utvikling og utbygging av fornybar energi fra vann og vind.
- Dimensjonere og etablere fysisk infrastruktur slik at den kan ta imot ekstreme nedbørsmengder.
- Kartlegge lokale styrker og svakheter knyttet til globale kriser og epidemier.

5. Statlige plankrav og kommunens plansystem

Statlige plankrav

Planleggingen bør være tilpasset behovet i kommunen, være realistiske og rettet mot gjennomføring. Tabellen under gir en oversikt over hva som foreligger av statlige krav om planer. Utover disse planene er det opp til kommunen å vurdere hva som er nødvendige planoppgaver.

STATLIGE PLANKRAV	TYPE PLAN	HJEMMEL	ALTERNATIVE PLANVERKTØY
RULLERENDE KOMMUNEPLANLEGGING	Kommunal planstrategi	PBL § 10-1	Nei
	KP Samfunnsdel	PBL § 11-1	Nei
	Handlingsdel med økonomiplan	PBL § 11-1 og KL § 44	Handlingsdel slått sammen med økonomiplan eller hver for seg
	KP Arealplan	PBL § 11-1	Kommunedelplan for delområder i kommunen
REGULERINGSPLAN FOR STØRRE BYGGE- OG ANLEGGSTILTAK	Reguleringsplan	PBL § 12-1 siste ledd	Område- eller detaljregulering
STATLIG PÅLAGTE FAG- OG TEMAPLANER			
Helse og sosial	Alkoholpolitisk handlingsplan	Alkoholloven § 1-7d	Fag/temaplan
Samfunnssikkerhet og beredskap	Overordnet beredskapsplan	Lov om kommunal beredskapsplikt § 4	Fag/temaplan
KRAV OM PLAN FOR Å FÅ STATLIGE TILSKUDD	Trafikksikringsplan	Utløser midler til tiltak for trafikksikring	Temaplan eller kommunedelplan
	Plan for Idrett, kultur og friluftsliv	Grunnlag for utdeling av spillemidler	Temaplan eller kommunedelplan
	Plan for Energi og klima	Støtte hos Enova (rimelige lån). Avviklet i 2015	Temaplan eller kommunedelplan

Kommunens plansystem

Kommunens plansystem består av overordnet kommuneplan med samfunnsdel, arealplan og tilhørende handlingsdel (økonomiplan). Bjerkreim kommune gjennomfører planoppgaver innenfor en rekke områder, både lovpålagte og ikke lovpålagte.

Hovedelementene i kommunens plansystem:

I tillegg til den overordnede kommuneplanen har Bjerkreim kommune også en planportefølje av kommunedelplaner (etter Plan- og bygningsloven) og tema / fagplaner. Hovedelementene i kommunens plansystem:

- **Kommunal planstrategi**
Kommunal planstrategi handler om å prioritere de viktigste utfordringene i kommunen og hvilke kommunale planer som skal utarbeides de nærmeste årene for å møte disse. Den er det eneste obligatoriske plandokumentet for kommunen i henhold til Plan- og bygningsloven.
- **Kommuneplan**
Kommunens overordnede strategiske plandokument, består av en samfunnsdel og en arealdel. Planen skal ha et 12-årig perspektiv.
- **Kommunedelplan**
En kommunedelplan om areal har samme juridiske virkning som en kommuneplan. Kommunedelplaner må følge plan- og bygningslovens krav om planprogram, medvirkning, høringsperiode og handlingsdel.
- **Tema- og fagplaner**
Lovpålagte og ikke lovpålagte planer. En plan for et avgrenset tematisk område. Temaplaner følger ikke plan- og bygningslovens krav. Fagplaner og temaplaner kan følge som et krav i særlovgivning.
- **Område og detaljreguleringsplaner**
En plan etter plan- og bygningsloven. Reguleringsplanen er et arealplankart med tilhørende bestemmelser om angir bruk, vern og utforming av arealer og fysiske omgivelser. Reguleringsplan kan utformes som områderegulering eller detaljregulering.

6. Planstrategi

Skjemaet under gir oversikt over de kommunale planene. Her er det også gjort en vurdering av behov for revidering av de enkelte planene. Siste kolonne i skjemaet viser Bjerkreim kommune sin kommunale planstrategi for perioden 2020-2023.

Navn på plan	Vedtaksdato/ planperiode	Ansvar	Behovsvurdering av planrevidering	Kompetanse	Mål for vedtak av revidert plan
Kommuneplanens samfunnsdel	23.9.2015	Rådmannen		Intern	Skal delvis revideres
Handlingsdelen av kommuneplanens samfunnsdel	23.9.2015/ 2014-2018	Rådmannen	Jamfør PBL § 11-1 fjerde ledd skal kommuneplanen ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer, og revideres årlig. Kommunen må få dette inn i plansystemet.	Intern	Desember hvert år
Økonomiplan	10.12.2019/ 2020-2023	Økonomi		Intern	Desember hvert år
Kommuneplanens arealdel	23.9.2015/ 2014-2026	LMT		Intern	Skal delvis revideres. Dette gjelder for arealformål fritidsbebyggelse, næringsområder og infrastruktur til veg
Helhetlig/overordnet ROS-analyse	14.11.2018	Rådmannen	ROS-analysen belyser ikke hva som er utarbeidet/tilgjengelig av flomsonekart og aktsomhetskart for skred. Den gir dermed ikke noe grunnlag for utarbeiding av planer etter PBL, jf. sivilbeskyttelsesloven § 14. Det er ikke vurdert sannsynlighet for at eksisterende bebygde områder i aktsomhetssoner kan bli rammet av skred og eventuell konsekvens av det. ROS-analysen skal oppdateres i takt med revisjon av kommunedelplaner og ved endringer i risiko- og sårbarhetsbildet.	Intern/ekstern	Våren 2020
Trafikksikkerhetsplan	27.5.2015/ 2015-2019	LMT	Revideres hver kommunestyreperiode	Intern	Våren 2020

Navn på plan	Vedtaksdato/ planperiode	Ansvar	Behovsvurdering av planrevidering	Kompetanse	Mål for vedtak av revidert plan
Finansreglement		Økonomi	Krav til finansreglementet er endret i ny kommunelov og ny forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning fra 1. januar 2020.	Intern	2020
Reguleringsplan for nytt omsorgssenter		LMT	Det må vurderes å utarbeides reguleringsplan for tiltaket.	Intern/ekstern	2020-2024
Kommunedelplan for helse- og omsorg	2011-2023	Levekår	Integreres i kommunens samfunnsdel	Intern	2021
Rusmiddelpolitisk plan	2020-2024	Levekår / ruskonsulent	Revideres i planperioden	Intern	2020
Plan for kreftomsorg og lindrende behandling	2020-2024	Levekår / Kreftsykepleier	Revideres i planperioden	Intern	2020
Plan for demensomsorgen i Bjerkreim kommune	2018-2022	Levekår / demenskoordinator	Revideres i planperioden	Intern	2022
Boligsosial plan	2016-2020	Serciveavd./Levekår	Revideres i planperioden	Intern	2020
Helse- og sosialmessig beredskapsplan	2018-2020	Levekår	Skal integreres i overordnet beredskapsplan	Intern	2020
Plan for velferdsteknologi og velferdsteknologiske løsninger	2020-2024	Levekår	Ny plan	Intern	2021
Plan for barn og unge i Bjerkreim kommune	2020-2024	Oppvekst/ levekår	Ny plan	Intern	2021
Handlingsprogram for kultur, idrett og friluftsanlegg	10.12.2019 2020	Kultur		Intern	Årlig

Navn på plan	Vedtaksdato/ planperiode	Ansvar	Behovsvurdering av planrevidering	Kompetanse	Mål for vedtak av revidert plan
Plan/Strategi for bruk av SMIL-midlene	2021-2024	LMT	Revisjon av eksisterende plan	Intern	2021

7. Vedlegg

7.1.Eksisterende planer som videreføres i planperioden

Navn på plan	Vedtaksdato/ planperiode	Ansvar	Behovsvurdering av planrevidering	Kompetanse	Mål for vedtak av revidert plan
Kommunedelplan for kulturminner	13.12.2006/ 2006-2010	Kultur		Intern	Revideres ikke i perioden
Plan for barn og unges psykososiale helse		Levekår		Intern	
Folkehelseplan med oversiktsdokumentet over folkehelsen i kommunen	04.02.2020/ 2020-2024	Arbeidsgruppen for folkehelse/ Levekår	Nylig vedtatt	Intern	2024
Smittevernplan	04.02.2020/ 2020-2024	Kommuneoverlege/ Levekår	Nylig vedtatt	Intern	2024
Utviklingsplan for oppvekst – og kultur	09.01.2020/ 2020-2023	Oppvekst/kultur		Intern	Revideres ikke i perioden
Barnehage- og skolebruksplan	10.12.2019	Oppvekst		Intern	Revideres ikke i perioden
Informasjons- og medieplan	F.o.m 1.1.2002	Serviceavdeling			
Lønnsplan	27.08.2019/ 2019-2023	Personalavdeling		Intern	
Vassdragsplan for Bjerkreimselva	12.6.2002/ 2001-2013	LMT	Eksisterende plan anses gjeldende selv etter utløpt planperiode – dette er synliggjort i kommuneplanen med hensynssone H560. Det	Intern/ekstern	Revideres ikke i planperioden

Navn på plan	Vedtaksdato/ planperiode	Ansvar	Behovsvurdering av planrevidering	Kompetanse	Mål for vedtak av revidert plan
			fremgår av bestemmelsene at verdi- klassifiseringen og tilhørende retningslinjer i vassdragsplanen gjelder innenfor aktuelt område. Rådmannen mener kommuneplanen er et tilfredsstillende styringsdokument med hensyn til tiltak nær vassdrag.		
Kommunedelplan for idrett og friluftsliv	03.09.2019/ 2019-2023	Kultur		Intern	Revideres ikke i perioden
Klimaskogplan		LMT		Intern	Revideres ikke i planperioden
Hovedplan for skogsveier		LMT	Klimaskogprosjektet utløste dette plankravet	Intern	Revideres ikke i planperioden
Plan for nytt omsorgssenter		Ordfører/ plangruppe	Kommunestyret har i møtet den 25.11.2015 vedtatt å sette ned en plangruppe for å se på konsept, dimensjonering, plassering og økonomi ved et mulig nytt omsorgssenter.	Intern	Revideres ikke
Beredskapsplan	17.6.2015, rev. mars 2016	Rådmannen	Etter at uønskede hendelser er inntruffet, må det vurderes om beredskapsplanen skal revideres ut fra erfaringene som er høstet.	Intern/ekstern	Fortløpende ved behov
Energi- og klimaplan for Dalane	22.06.2011/ 2011-2014	LMT	Planen var utarbeidet av Dalanerådet som fellesplan for kommunene i Dalane og med enkeltvis fokusområder		
Hovedplan for avløp	6.2.2002/ 2002-2012	LMT	Bjerkreim kommune har begrensede ressurser avsatt til dette arbeidet.	Intern	Revideres ikke i planperioden
Hovedplan for vann	6.2.2002/ 2002-2012	LMT	Bjerkreim kommune har begrensede ressurser avsatt til dette arbeidet	Intern	Revideres ikke i planperioden

7.2.Gjeldende reguleringsplaner

Plannavn	Godkjent dato	Siste endring	Tidspunkt for vurdering etter PBL § 12-4, 5. ledd
Adkomstveg Tjørnlia	20.06.2012		20.06.2022
Bakersvingen	05.02.2003		
Birkeland steinbrudd	27.04.2011		27.04.2021
Birkemo – 73/8	20.09.2000		
Birkemo – 73/171	29.09.2004		
Bjerkreim sentrum aust	16.12.2009		
Bjerkreim sentrum vest	29.11.1995	17.09.2008	
Bjerkreim sentrum (vest)	17.09.2008		
Bjordal 16/1, 5	11.06.1997		
Brådli masseuttak 39/1	28.11.2007		
Buberget – 33/1	28.09.2005	25.06.2007	
Coop Vikeså	25.11.2015		25.11.2025
Efteland – 7/1 og 2	27.10.2004		
Eikeland steinbrudd, utvidelse	08.04.2019		28.04.2029
Eikemyrane/Flodene	24.11.2010		24.11.2020
Elvebakken	20.09.2016		
Fjermedal bustadområde	30.11.2011		30.11.2021
Fjermedal Syd	15.02.2017		
Fuglestad/Nedrebø bustadområde	16.12.2009		
Fv 117 - Malmei	24.09.2003	15.08.2005	
Gjedrem Camping 30/1 og 2	24.09.2003	31.01.2005	
Glitraberg hytteomr, Hegelstad	21.05.1984	26.01.1994	
Gs-veg Apeland – Kleivane	19.09.2012		19.09.2022
Gs-sti Fjermedal-apeland	20.09.2000		
Gs-veg fv. 112	16.09.2009		
Gs-veg langs sørlig del av fv. 112	09.04.2014		09.04.2024
Gs-sti rv.503, Vikesdal	15.12.2004	10.05.2010	
Hadland, del av 33/4	14.06.1989		
Hegelstad bustadområde	22.02.1989		
Hegelstad hytteområde 38/2	29.05.1996		
Heimstadnes	12.09.2011		12.09.2021
Holmen 29/3		24.09.2001	
Hompen Industri & Serviceomr.	28.11.1984		
Hunnadalen	12.12.2012		12.12.2022

Plannavn	Godkjent dato	Siste endring	Tidspunkt for vurdering etter PBL § 12-4, 5. ledd
Hustoft	14.06.2000		
Hytland – 10/1, 10, 11	04.12.1985	15.03.2004	
Hytland 10/ 1, 6, 9	24.11.1999	15.03.2004	
Hytland (Holane) 10/10		15.03.2004	
Ivesdal kirkegård	29.09.1993		
Kleiva	(29.04.2009)	18.06.2014	18.06.2024
Kleivane	01.09.1986	07.09.1988	
Kodlhom, Tjovadalen	30.04.2003		
Kodlhom, Rinnane og Flæet	22.06.2011		22.06.2021
Kvassåsen	03.09.2019		
Langeli	12.07.1983		
Langebu hyttefelt	24.11.2010		24.11.2020
Lauperak – 12/1,3,4,7	27.02.1984	07.06.2004	
Lauperak - 12/2	10.02.1986		
Lossvollen	19.09.2001		
Moi brudd – 58/2	27.11.2006		
Myra (Vikeså stadion og hallen)	25.07.1978	1984	
Risbakken (grua) 33/68	19.05.1970		
Risbakken 2, 33/156	14.10.1981		
Risbakken 33/5	19.09.2001		
Risbakken – 33/205	19.09.2001		
Risbakken 33/243 (sagbruksomta)	18.06.2008	01.09.2008	
Røysland/Fjermedalsområdet	03.10.1975	05.02.1986	
Røysland gård	18.06.2008		
Røysland industriområde	26.11.1986		
Røysland industriområde (utviding)	21.09.2011		
Røyslandsdalen I	11.10.1978	21.03.1990	
Røyslandsdalen II	29.09.2004	28.09.2005	
Røyslandsknutane bustadområde	21.09.2011		
Sagje 10/6 og 10	26.06.1972		
Solheim – 33/9	04.02.2004		
Stavtjørnknuten	19.10.2011		19.10.2021
Stølsknuten	05.12.1984		
Svelaodden reinseanlegg	27.11.2002		
Teigen – 33/45	21.06.2006		

Plannavn	Godkjent dato	Siste endring	Tidspunkt for vurdering etter PBL § 12-4, 5. ledd
Tengesdal ¼ (hytter)	23.04.1997	15.08.2005	
Tjødnaråsen	26.04.1978		
Tjørn 10/3 hytteområde	29.10.1986		
Tjørn – 11/1	23.04.2008		
Trollshaugane panorama	25.04.2012		25.04.2022
Veen camping	12.05.1993		
Versland, gnr 75, bnr. 6	18.12.2002		
Vikesdal massetak, del av 35/7		24.11.1999	
Vikesdalslia	16.11.1984		
Vikesdalslia II		17.11.2008	
Vikesdalslia III	28.04.2010		
Vikesåmarka (sør-vest)	12.04.1999		
Vikeså sentrum	21.04.1999		
Vinningland – 2/1	19.09.2001	13.05.2002	
Åsen 4/1	16.06.2004		